

léto / 2011

Univerzita Hradec Králové

zpravodaj UHK / léto 2011

ZE ŽIVOTA UNIVERZITY

- / Přírodovědecká fakulta zvolila svého prvního děkana
- / Jaká bude Vaše „přírodověda“, pane děkane?
- / Nejvýkonnější vědce UHK podporuje Česká spořitelna
- / Hlásíme rekord v zájmu o studium
- / S ministrem spravedlnosti o reformě justice
- / Bankovní experti na FIM UHK
- / Hrajme si i hlavou!
- / Mladí evropští přírodovědci se sešli na naší univerzitě
- / Všestarský archeopark lidem nabídce setkání s mamutem, pravěkou vesnicí i se zbraněmi Keltů a Římanů

TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST

- / Doktorand univerzity laureátem ceny primátora Hradce Králové za tvůrčí práci
- / Osobnost – vlast – hodnoty
- / Není inteligence jako Business Intelligence
- / Univerzita afrikanistickým centrem
- / Špička americké filozofie Robert Brandom přijel na UHK!

DIÁŘ

- / Nová docentka UHK
- / Rektor univerzity finalistou soutěže Manažer roku 2010
- / Naši Newyorčané nám rozumějí
- / Univerzita publikující
- / Jak se studuje znevýhodněným na vysokých školách?

Přírodovědecká fakulta zvolila svého prvního děkana

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

Univerzita Hradec Králové
Přírodovědecká fakulta

2011–2015

Přírodovědecká fakulta UHK (PřF UHK) zvolila 19. ledna 2011 svého prvního děkana. Tato fakulta královéhradecké univerzity byla založena 1. září 2010 a jako každá nová součást vysoké školy musela ustavit své orgány ve lhůtě jednoho roku. Na základě rektorského pověření do té doby fakultu vedl profesor Bohumil Vybíral. O kandidátu na prvního děkana rozhodoval fakultní akademický senát v tajné volbě ze dvou uchazečů, jimiž byli prof. Bohumil Vybíral a dr. Pavel Trojovský, přičemž většinu hlasů nutnou ke zvolení získal dr. Trojovský, jehož k 1. březnu 2011 jmenoval rektor univerzity děkanem fakulty na čtyřleté funkční období. Dr. Trojovský dosud působil jako vedoucí Katedry matematiky PřF UHK a odborně se zabývá teorií čísel. Svůj volební program shrnuje v následujícím vyjádření: „Naše fakulta má v současné době poměrně málo vlastních studentů, tedy chceme akreditovat nové, pro studenty přitažlivé, bakalářské a navazující magisterské studijní

obory a pokusit se získat akreditaci alespoň jednoho doktorského studia. Nelze ovšem uvažovat jen o kvantitě studentů, ale především o jejich kvalitě. Musíme vytvořit aktivizující systém, a to nejen finanční, který bude motivovat studenty k lepším studijním výsledkům, publikačním výstupům a větší celospolečenské aktivitě. Každý akademický pracovník se musí svým úsilím, ať ve vědě nebo vzdělávání, přičinit o to, aby se naše mladá fakulta v dohledné době stala rovnocenným partnerem ostatních přírodovědeckých fakult v ČR. Cestu k realizaci tohoto cíle spatřuji v hlubší kooperaci s univerzitami a firmami působícími v našem nejbližším okolí. Tato spolupráce je však podmíněna moderními výzkumnými laboratořemi, a tedy obecně prostorovými možnostmi fakulty vůbec, proto je jedním z klíčových problémů realizovat připravované plány nové fakultní budovy.“ Více názorů nového děkana přinášíme v tomto čísle v samostatném rozhovoru.

Jaká bude Vaše „přírodověda“, pane děkane?

Redakční rada Zpravodaje požádala dr. Pavla Trojovského o zodpovězení několika otázek.

Pane děkane, jaké jsou Vaše priority v děkanské funkci?

Vzhledem k tomu, že naše Přírodovědecká fakulta UHK vznikla 1. září 2010, je přeneseně řečeno v této době stále ještě „kojencem“, a tedy ač mám spoustu osobních přání a představ, kam bych chtěl během svého volebního období fakultu dovést, nevím, zda si vůbec mohu troufnout je všechny plně vyslovit, abych nebyl mnohými považován za snílka až blázna. Určitě však mým zcela základním cílem je realizovat rychlý rozvoj naší fakulty tak, aby se v dohledné době svou kvalitou zařadila mezi ostatní přírodovědecké fakulty a nezůstávala dlouho v roli pouhého outsidera, tak jak tomu bylo při jejím zrodu. Z tohoto cíle plynou dvě oblasti mých hlavních priorit, kterými je samozřejmě výuka a věda. Vzhledem k tomu, že naše fakulta se zrodila s necelými třemi sty vlastními studentů

(ve třech bakalářských oborech a jednom navazujícím magisterském oboru), je a bude muset být naše snaha zaměřena na získání většího počtu studentů na základě akreditování nových neučitelských oborů a překreditování učitelských oborů, které v současné době zajišťujeme pro Pedagogickou fakultu UHK pod odbornými programy na PřF. První úspěchy už se nám v této oblasti podařily, neboť katedra fyziky akreditovala nový navazující magisterský obor Fyzikální měření a modelování a katedra matematiky získala akreditaci pro učitelský bakalářský obor Matematika se zaměřením na vzdělávání i navazující magisterský obor Učitelství matematiky pro střední školy ve studijním programu Matematika. V současné době doufáme, že se nám tyto obory podaří již v následujícím akademickém roce otevřít, neboť lze očekávat, že koeficienty ekonomické náročnosti budou

mnohem zajímavější, než je tomu při staré akreditaci pod pedagogickou fakultou. Tedy by z toho měla finanční benefit jak fakulta naše, tak pedagogická fakulta.

Anglický název přírodovědeckých fakult, jenž zní Faculty of Science, vyjadřuje ještě výrazněji než v českém jazyce ryzi vědeckou činnost. Jaké kroky momentálně činíte se svými spolupracovníky k vytyčení perspektivních výzkumných směrů a ke vzniku vědeckých týmů?

Jsem si vědom, že název naší fakulty budí podobné asociace, a budeme se snažit, abychom si ho skutečně zasloužili. Jako první zárodek na této cestě vidím fakt, že v kontextu všech fakult UHK právě naše fakulta získala v letošním roce největší finanční částku za publikační činnost evidovanou v RIV. Neznamená to však, že jsem s celkovým počtem bodů v RIV, které naše fakulta získala, spokojen. Musíme tento svůj publikační výkon naopak každým rokem stále významně zvyšovat. Z pohledu počtu řešených vědeckých grantů však již naše fakulta tak úspěšná není, jsme v současnosti řešiteli jen jednoho grantu TA ČR, tří grantů GA ČR a jednoho projektu v programu Centra základního výzkumu. V této oblasti se tedy musíme významně zlepšovat. Vzhledem k tomu, že MŠMT prokla-

muje, že vývoj financování vědy na univerzitách půjde směrem „výzkumné excelence“, tedy podpory pouze několika vědeckých strategií na dané škole, budeme muset v současné době vytipovat i my hlavní linie našeho fakultního zaměření. Jako perspektivní se mi v této chvíli jeví zaměření katedry biologie na výzkum východočeské flóry a fauny, speciálně pak na výzkum kriticky ohrožených druhů rostlin a živočichů (pracoviště je již nyní vybaveno špičkovou technikou pro měření intenzity fotosyntézy a transpirace rostlin, obsahu a fluorescence chlorofylu apod., ale z právě připravovaných projektů se počítá např. s dovybavením technikou umožňující detekci a kvantifikaci specifických úseků DNA a RNA). Katedra chemie se specializuje na biomonitoring rizikových látek v životním prostředí a z projektů se předpokládá pořízení analytické techniky pro stanovení těžkých kovů a organických polutantů pomocí HPLC (vysokoučinné kapalinové chromatografie). Na katedře fyziky bychom rádi pokračovali ve společném výzkumu spolu s Fakultní nemocnicí v Hradci Králové, Institutem klinické a experimentální medicíny v Praze a firmou Linet, spol. s r. o., zaměřeném na studium dat z lékařských diagnostických zařízení na základě metod kvantové fyziky (jde např. o analýzy lidského EEG a balistokardiografických signálů).

Jaká očekávání spojete v tomto směru s výstavbou nové budovy? Bude i ta přizpůsobena vývojové a výzkumné činnosti?

Postavení naší nové fakultní budovy, o jejíž realizaci rektorát UHK ve spolupráci s vedením naší fakulty velmi usiluje, v průběhu svého volebního období vidím jako nezbytný článek pro naplnění mnou výše zmíněného základního cíle, neboť právě nové výukové a výzkumné prostory umožní náš nezbytně plánovaný rozvoj. Tato budova poskytne nejen nové prostředí vybavené moderní přístrojovou technikou špičkové úrovně, ale umožní i semknutí kateder PŘF do jednoho spolupracujícího soukolí, neboť současný stav, kdy jsme rozseti ve čtyřech univerzitních budovách, dobré podmínky pro spolupráci nevytváří.

Můžete nám přiblížit, jaký cíl jste si vytyčil pro rok 2015, kdy završíte své funkční období? Jak bude fakulta vypadat?

Na podobné otázky se velmi těžko odpovídá, neboť jistě všichni dobře víme, že při stálém poklesu finanční dotace na studenta na veřejné vysoké škole a bohužel i při nejasném trendu financování podle vědeckého výkonu do budoucna, lze jen těžko tipovat, jak se bude finanční situace na vysokých školách vyvíjet. Ale

přesto nebo právě proto je nutné, aby se každý z nás zasadil o kvalitní přípravu našich studentů, pracoval plně na nárůstu svého vědeckého výkonu, získávání vědeckých grantů a rozvíjení projektové spolupráce se soukromými firmami. Snad realisticky doufám, že nové prostory naší fakultní budovy a především její moderní laboratoře nám z velké části umožní rozvíjet naši úspěšnost ve všech těchto aspektech. Tedy budu plně spokojen, pokud na konci mého volebního období bude celá naše fakulta sídlit v nové univerzitní budově Na Soutoku, bude mít zhruba o deset až dvacet akademických pracovníků více, bude mít přibližně tisíc vlastních studentů, všechny naše katedry budou finančně soběstačné, každý pracovník bude mít pocit, že jeho finanční ocenění odpovídá jeho pracovnímu úsilí a nebude muset přemýšlet o vedlejším pracovním poměru (např. jako řidič trolejbusu na nočních linkách), fakulta bude věkově podprůměrná, ale z hlediska vědeckých hodností a vědecké kvality nadprůměrná. Jeden člověk sice může dokázat mnohé, ale pro naplnění těchto svých záměrů se bez plně spolupracujícího týmu svých kolegů na fakultě v žádném případě neobejdu. Jsem spolu s nimi připraven udělat maximum pro úspěch a plnou konkurenceschopnost Přírodovědecké fakulty Univerzity Hradec Králové.

Nejvýkonnější vědce UHK podporuje Česká spořitelna

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

Univerzita Hradec Králové využívá spolupráce s Českou spořitelnou k pravidelné podpoře svých vědecky výkonných pracovníků. Česká spořitelna, jež je od roku 2008 generálním partnerem univerzity, každoročně poskytuje 600 000 korun na podporu vědeckého výkonu. Tuto částku univerzita vydává výhradně ve prospěch těch akademických pracovníků, kteří v příslušném roce prokázali nezpochybnitelné vědecké výsledky, jež jsou prestižní z hlediska současných kritérií České republiky a byly v uplynulém roce započítány do vědeckého výkonu univerzity.

Nejvyššího počtu bodů v Rejstříku informací o výsledcích dosáhli:

prof. RNDr. Petr Šeba, DrSc., z Katedry fyziky PŘF, obor fyzikální aplikace, **doc. PhDr. Radek Fukala, Ph.D.**, z Historického ústavu FF, obecné dějiny, **Mgr. Dušan Bednařík, Ph.D.**, Katedra matematiky PŘF, obor matematická analýza a nelineární optimalizace, **PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.**, Ústav primární a preprimární edukace PdF, podpora vzdělávacího procesu pomocí ICT, **PaedDr. René Drtina, Ph.D.**, Katedra technických předmětů PdF, podpora vzdělávacího procesu pomocí ICT, **PhDr. Nella Mlsová, Ph.D.**, Katedra českého jazyka a literatury PdF, česká literatura, **Mgr. Václav Maněna, Ph.D.**, Katedra

Spektrum, v němž v roce 2010 pracovníci univerzity dosáhli úspěchů, zahrnuje zejména řešení grantových projektů, monografické práce a publikace v respektovaných periodikách, a to v přírodních i humanitních vědách.

Dvaceti pěti nejvýkonnějším pracovníkům, kteří univerzitě přinesli nejvíce bodů vyjadřujících míru vědeckého výkonu, bylo ocenění předáno 11. dubna 2011 rektorem univerzity doc. Josefem Hynkem a ředitelem oblastní pobočky České spořitelny v Hradci Králové Ing. Miličem Silvestrem Jedličkou.

pomocných věd historických a archivnictví FF, podpora vzdělávacího procesu pomocí ICT, **doc. Mgr. Bogusław Czechowicz, Dr.**, Historický ústav FF, obecné dějiny, **doc. Ing. Vladimír Jehlička, CSc.**, Katedra informatiky PŘF, informatika a programovací jazyky, **Ing. Mgr. Josef Šedivý, Ph.D.**, Katedra informatiky PŘF, informatika a technologie ve vzdělávání, **prof. Ing. Bohumil Vybíral CSc.**, Katedra fyziky PŘF, fyzika, **Mgr. Marcin Lukasz Filipowicz, Dr.**, Katedra českého jazyka a literatury PdF, česká literatura, **doc. PhDr. Petr Kmošek, CSc.**, Katedra výtvarné kultury PdF, dějiny umění, **doc. PhDr. Jana Ondráková, Ph.D.**, Katedra německého jazyka a literatury PdF, němčina ve vzdělávacím procesu, **prof. RNDr. Eva Milková, Ph.D.**, Katedra informatiky a kvantitativních metod FIM, teorie grafů, **PhDr. Aleš Valenta, Ph.D.**, Katedra pomocných věd historických a archivnictví FF, české dějiny, **prof. RNDr. František Kuřina, CSc.**, Katedra matematiky PŘF, výuka geometrie, **prof. RNDr. Martin Gavalec, CSc.**, Katedra informačních technologií FIM, operační výzkum a teorie extrémálních algeber, **doc. RNDr. Pavel Heřman, Dr.**, Katedra fyziky PŘF, fyzika a její aplikace, **doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.**, Historický ústav FF, české dějiny, **prof. PhDr. František Musil, CSc.**, Historický ústav FF, české dějiny, **Ing. Eva Šimková, Ph.D.**, Katedra sociální patologie a sociologie PdF, sociální problematika, **PhDr. Petr Šída, Ph.D.**, Katedra archeologie FF, archeologie, **doc. RNDr. Jitka Málková, CSc.**, Katedra biologie PŘF, botanika.

Pracovníci univerzity s nejvyšším bodovým hodnocením vědeckého výkonu.

Hlásíme rekord v zájmu o studium

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

Zájem o studium na Univerzitě Hradec Králové stále vzrůstá. Ke studiu v nadcházejícím akademickém roce si v průběhu jara podalo přihlášku 13 832 uchazečů, to již nyní představuje o 450 přihlášených více než za celý rok 2010. Počet přihlášek přitom průběžně dále vzrůstá, neboť zejména k navazujícím magisterským a doktorským oborům se s ohledem na cyklus akademického roku přihlášky podávají v jiných lhůtách. V roce 2009 se ke studiu hlásilo 12 238 zájemců, toto číslo tedy bylo letos překonáno o více než 13%, a to prokazuje, že trend vzrůstu přihlášek v letošním roce není náhodný.

UHK je připravena přijmout 3 244 studentů, a to v těchto poměrech: Fakulta informatiky a managementu 770, Filozofická fakulta 554, Pedagogická fakulta 1 615, Přírodovědecká fakulta 125 a Ústav sociální práce 180. Trvale rostoucí zájem v době vysoké konkurence vzdělávacích institucí a očekávaného poklesu přihlášek na vysoké školy z důvodu demografického vývoje není pro vedení univerzity překvapením. UHK je díky své studijní nabídce, tvůrčí pracovní atmosféře a bezvadnému uplatnění absolventů atraktivní vysokou školou sídlící v městě ideálním pro život. Na

vysoký zájem o studium má nepochybně příznivý vliv dokončená restrukturalizace univerzity, tedy vznik dvou nových součástí, jimiž jsou Přírodovědecká fakulta a Ústav sociální práce. Právě tento ústav zaznamenal u všech jím garantovaných oborů více než 20% nárůst počtu přihlášek oproti minulému roku. Strukturalizaci univerzity nedoprovázelo zvýšení celkového počtu studentů, a proto vyšší počet přihlášek ke studiu dává všem jejím součástem příležitost si mezi uchazeči vybírat. Na UHK studuje více než 9 000 studentů v přibližně sto oborech bakalářského, magisterského a doktorského stupně.

NEJVĚTŠÍ ZÁJMEM UCHAZEČŮ:

Fakulta informatiky a managementu: Management cestovního ruchu (anglický jazyk), Bc., prezenční
Filozofická fakulta: Politologie, Bc., prezenční
Pedagogická fakulta: Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání, Bc., prezenční
Přírodovědecká fakulta: Systematická biologie a ekologie, Bc., prezenční
Ústav sociální práce: Sociální práce, Bc., prezenční

S ministrem spravedlnosti o reformě justice

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

Studenti Ústavu sociální práce UHK měli 11. dubna 2011 možnost diskutovat s ministrem spravedlnosti dr. Jiřím Pospíšilem o reformě justice. Vazbu mezi justiční problematikou a Ústavem sociální práce UHK, jednou z pěti součástí královéhradecké univerzity, osvětlil ředitel ústavu dr. Miroslav Mitlöhner. „I když se reforma justice dotýká především soudů a soudců, výrazně se dotkne i některých pomáhajících profesí, pro které studenti Ústavu sociální práce UHK získávají potřebnou odbornou kvalifikaci. Namátkou lze uvést sociální kurátory, sociální pracovníky ve věznicích, ale i streetworkery či pracovníky ústavů a zařízení sociální péče.“ Ředitele ústavu dále doplňuje jeho zástupkyně dr. Olga Sovová, a to se zřetel k významu studia práva při přípravě studentů sociální práce. „Posláním Ústavu sociální práce UHK je rozvíjet sociální práci i jako praktický obor. Studenti, zejména specializace Sociální práce ve veřejné správě a Sociální práce s osoba-

mi se sníženou soběstačností, se setkávají s klienty v problematické situaci, kterou nezřídka řeší soudy. Pracovník veřejné správy navíc svým rozhodnutím v oblasti práv a povinností žadatelů o pomoc veřejné správy vytváří základ pro možnou realizaci ústavního práva na soudní ochranu.

Je tedy velmi důležité, aby studenti i pedagogové, kteří se právní problematikou zabývají, byli v předstihu informováni o aktuálním vývoji v justiční sféře. Reforma justice není chápána jen jako změna fungování soudů či státních zastupitelství, ale i změna systému vězeňství, kdy právě sociální pracovník hraje významnou roli v resocializaci klienta.“

Vystoupení ministra se setkal s velkým zájmem studentů, pro něž je kontakt se špičkami praxe a veřejného života exkluzivní příležitostí ke konfrontaci pohledů. Ústav sociální práce UHK hodlá po vzoru dalších součástí univerzity pravidelně pořádat další zvané přednášky.

Bankovní experti na FIM UHK

Zuzana Hametová, rektorát UHK

I v měsíci dubnu měli studenti Fakulty informatiky a managementu UHK jedinečnou příležitost setkat se se špičkovými odborníky z oblasti finančního managementu. V rámci pravidelných zvaných přednášek specialistů z praxe vystoupili na FIM dr. Ing. Otakar Schlossberger, vysokoškolský pedagog, právník a ekonom, a Ing. Pavel Řežábek, člen bankovní rady České národní banky. Dr. Otakar Schlossberger, který je uznávaným odborníkem na bankovníctví s mnohaletými teoretickými i praktickými zkušenostmi z vedoucích pozic v řadě významných bankovních institucí, přednášel 12. dubna 2011 na téma Právní úprava platebních služeb. Dr. Schlossberger poskytl nejprve přehled právních norem, které oblast platebního styku upravují. Dále vysvětlil základní pojmy běžně užívané v oblasti platebního styku, ve stěžejní části vystoupení se pak věnoval platebnímu styku jako právnímu vztahu, a to z hlediska jeho obsahu, subjektů a objektů, a přiblížil jednotlivé formy platebního styku.

O týden později vystoupil na FIM s přednáškou na téma Úloha centrální banky ve finančním systému významný odborník dr. Pavel Řežábek, který o problematice měnové politiky, peněžního oběhu a platebního styku přednáší a publikuje doma i v zahraničí. V rámci výčtu hlavních úkolů a činností České národní banky dr. Řežábek nejprve zdůraznil primární a sekundární cíle měnové politiky České republiky, tedy zajištění stability cen v ekonomice a zajištění udržitelného vývoje. Dále hovořil např. o vydávání bankovek a mincí a popsal platební systém CERTIS, který Česká národní banka provozuje a jenž je jediným systémem mezibankovního zúčtování v České republice. Volný cyklus zvaných přednášek předních specialistů na Fakultě informatiky a managementu UHK je výsledkem spolupráce fakulty s podniky, institucemi a zahraničními partnery. V nedávné době tak na FIM vystoupil např. ekonom dr. Tomáš Sedláček či guvernér České národní banky Ing. Miroslav Singer.

Hrajme si i hlavou!

Jana Česáková, Katedra fyziky PřF UHK

V Hradci Králové na Tylově nábřeží se 16.–17. června 2011 opět uskutečnila popularizační akce „Hrajme si i hlavou!“, která přináší každý rok všem příznivcům přírodovědných disciplín mnoho zajímavostí přímo až na ulici. Pořádá ji Katedra fyziky Přírodovědecké fakulty Univerzity Hradec Králové ve spolupráci s Hvězdárnou a planetáriem Hradec Králové a je určena žákům a studentům základních a středních škol, jejich rodičům a všem, kteří si rádi hrají, přemýšlejí a bádají nad záhadami světa kolem nás. V rámci akce bylo i v tomto roce připraveno mnoho stánků naplněných tradičními i méně obvyklými pokusy, které měly zaujmout a přesvědčit návštěvníky i náhodně kolemjdoucí o tom, že fyzika, chemie, matematika a další „nepopulární“ vědy nejsou tolik hrozné a nepochopitelné a že určitě stojí za naši pozornost. Všechny pokusy si návštěvníci mohli vyzkoušet, pro zájemce byly připraveny i návody pro domácí bádání, matematické i fyzikální hračky a skládačky pro domácí zábavu.

Mladí evropští přírodovědci se sešli na UHK

Zuzana Hametová, rektorát UHK

Univerzita Hradec Králové se na několik dubnových dní proměnila v mezinárodní centrum mladých přírodovědeckých talentů, když v týdnu od 11. do 15. dubna 2011 hostila společně s Univerzitou Pardubice významnou evropskou soutěž EUSO (European Union Science Olympiad) neboli Přírodovědnou olympiádu zemí Evropské unie, ve které každoročně měří své znalosti přírodních věd evropská mládež.

Jako jedni z hlavních organizátorů letošního ročníku olympiády byli členové Katedry fyziky Přírodovědecké fakulty UHK autory a odbornými garanty fyzikální části soutěže. Univerzita dále technicky zajišťovala odborné diskuse při tvorbě soutěžních úloh a následný překlad jednotlivých úkolů do jazyků Evropské unie. V aule univerzity také proběhlo slavnostní zakončení olympiády s vyhlášením výsledků. Podíl na organizaci této akce je prestižní záležitostí, neboť se jedná o nejvýznamnější evropskou studentskou soutěž v přírodních vědách.

EUSO je multidisciplinární týmová soutěž, které se účastní tříčlenné týmy studentů ve věkové kategorii do 17 let. Každý stát EU může vyslat maximálně dva soutěžní týmy. Do letošního ročníku soutěže se přihlásilo 20 států EU, Univerzita Hradec Králové tedy přivítala 120 mladých evropských přírodovědců. Titul absolutního vítěze a putovní pohár letos vybojoval maďarský tým A (na snímku), oba české týmy získaly stříbrnou medaili. Součástí olympiády je i zvláštní cena za výtvarně nejpůsobivěji zpracovaný soutěžní protokol, neboť mezi mladými přírodovědci porota každoročně najde i talentované výtvarníky. Tuto cenu letos obdržel tým z Lucemburska.

Olympiáda EUSO je v mnoha směrech jedinečnou akcí. Na rozdíl od předmětových olympiád, kde jsou hodnoceny znalosti soutěžících vždy v jediném oboru, EUSO integruje vědní disciplíny z oblasti přírodních a technických věd, zejména pak fyziku, chemii a biologii v jeden logicky propojený celek. Pozoruhodná jsou

i zadání jednotlivých úloh, která jsou koncipována jako příběhy a jsou tematicky svázána se zemí organizátorů. Jedna úloha letošního českého ročníku se tedy týkala piva, kdy v jednotlivých úkolech soutěžící studovali kvasinky, určovali obsah alkoholu v pivu a studovali zbytkové cukry po kvašení, druhým tématem pak byly kontaktní čočky Otto Wichterle. Nevšední byla i zadání z předešlých let: například hlavní hrdinkou jedné z úloh loňského ročníku ve Švédsku byla detektivka Larssonová, celý soutěžní úkol se potom nesl v duchu trilogie Milénium Stiega Larssona. Španěle v roce 2009 jednu z úloh věnovali výrobě džusů, na Kypru bylo v roce 2008 hlavním tématem Slunce. O tom, že tvůrci úloh jsou nejen špičkoví přírodovědci a pedagogové, ale také lidé se smyslem pro humor a jazykový vtip, svědčí kratochvilná jména některých postav v soutěžních úkolech: hrdinové „hedvábné“ úlohy ze španělské Murcie se jmenovali slečna Silky, pan Cottonfield a paní Nilonskaya, v českém „pivním“

příběhu zase vystupovali chlapec Smallbeer a pan Beerbellow. Česká republika se soutěže účastní od roku 2007. V roce 2009 dosáhl český tým absolutního vítězství mezi 41 týmy, o rok později se podařilo českým studentům úspěch zopakovat. Přírodovědnou olympiádu založil v roce 2003 dr. Michael Cotter z Dublin City University (rovněž na snímku), který byl přítomen celému průběhu letošního ročníku. Fyzikálním mentorem EUSO pro Českou republiku je člen Katedry fyziky Přírodovědecké fakulty UHK dr. Jan Kříž.

Všestarský archeopark

Oficiální tisková zpráva Královéhradeckého kraje k projektu, jež obsahově garantuje FF UHK

Všestarský archeopark lidem nabídne setkání s mamutem, pravěkou vesnicí i se zbraněmi Keltů a Římanů. Vstoupit do jeskyně pralidí, setkat se s obrysem mamuta nalezeného na Hradecku, se zbrojí keltských bojovníků i římských legionářů i se stovkami dalších archeologických nálezů z pravěku, doby kamenné i bronzové se budou moci seznámit návštěvníci Archeoparku pravěku. Ten se začne letos v létě stavět ve Všestarech na Hradecku a stane se novým unikátním turistickým i naučným cílem kraje.

Do všestarského archeoparku bude návštěvníky lákat například největší model pravěké krajiny o ploše 24 metrů čtverečních či stylizovaný nálezc mamuta ze Svobodných Dvorů.

„Lidé si tam budou moci prohlédnout repliky pravěkých artefaktů z kamene, skla, mědi, bronzu, železa, dřeva, keramiky či kopie nedostupných materiálů, například mamutoviny. Celkem půjde o zhruba 400 exponátů v celé expozici. Skutečný vstup do dávných dob

zprostředkují prostorové projekce v kinosálu archeoparku. Návštěvníci budou moci také vstoupit do pravěké jeskyně s malbami lovců, nahlédnout do důlních šachet z pozdní doby kamenné nebo projít velké akvárium s podvodními nálezy,“ popsal největší lákadla připravovaného projektu doc. Radomír Tichý z Univerzity Hradec Králové, který je jeho odborným garantem.

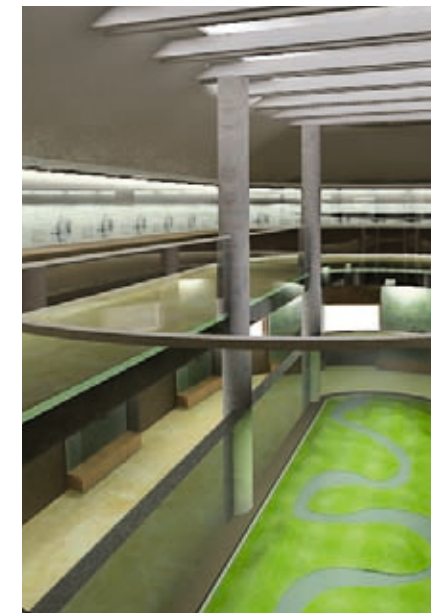
Na tiskové konferenci si mohli novináři projít areál připravovaného projektu a prohlédnout si dvě desítky exponátů z chystané expozice: keltský meč a štít, bronzové nádoby, dýky, šperky, pazourkové nástroje, železné a bronzové kopí, oštěp Germánů, římský meč, měděné sekeromlaty z pozdní doby kamenné či broušené sekery mladší doby kamenné.

Výstavba archeoparku se uskuteční díky finanční podpoře Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod Evropské unie a Královéhradeckého kraje.

„Celkem vyjde realizace tohoto pro-

jektu na více než 47 milionů korun a Evropská unie na něj prostřednictvím Regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod přispěje bezmála 40 milionů korun. Stavět by se mělo začít letos v létě a první návštěvníky by měl tento unikátní areál přivítat v roce 2013,“ řekl náměstek královéhradeckého hejtmana Ing. Vladimír Derner. V rámci tohoto projektu vznikne nová budova hlavní expozice, sklad archeologického materiálu, budova venkovní expozice a konstrukce pravěkých staveb – neolitický dům, eneolitický dům a expozice domácího zvířectva. Partnery projektu jsou vedle odborníků z Univerzity Hradec Králové také obec Všestary a hradecké Muzeum východních Čech. Díky vznikajícímu projektu bude vybudována pro návštěvníky nová přístupová komunikace, která doplní parkoviště. Expozice budou bezbariérové. Součástí projektu je také vyznačení nové cyklotrasy, která spojí pravěký areál ve Všestarech se sídlem Královéhradeckého kraje.

„Archeocyklotrasa“ dlouhá 12 kilometrů povede z Hradce Králové do Všestary po místních archeologicky významných lokalitách, kde budou umístěny naučné tabule, ze kterých se zájemci dozvědí zajímavosti o těchto pravěkých místech.

Budoucí expozice muzea pravěku.

Doktorand univerzity laureátem ceny primátora Hradce Králové za tvůrčí práci

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

Laureátem Ceny primátora města Hradec Králové za studentskou tvůrčí práci se ze čtyř nominovaných kandidátů z různých vysokých škol stal posluchač Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové. Za mimořádnou publikační aktivitu a za vynikající výsledky ve vědecké a výzkumné činnosti v oblasti historie získal toto ocenění 30. března 2011 na základě návrhu odborné komise a rozhodnutí zastupitelstva města PhDr. Zdeněk Beran, doktorand Filozofické fakulty UHK v oboru České a československé dějiny.

PhDr. Zdeněk Beran (narozen 1983) se specializuje na dějiny českého pozdního středověku a jeho aktuálním úspěchem je vydání monografie *Poslední páni z Michalovic*, v níž se zabývá příslušníky jednoho z předních českých panských rodů, který se významně zapsal do českých středověkých dějin. Úspěch mladého kolegy je významný i tím, že dosud nezavršil doktorské studium. Přesto již uskutečnil několik cenných výzkumů, jejichž publikované závěry mohou kromě odborníků zaujmout i širší poučenou

veřejnost. Oceněný historik ke své práci uvádí: „Jednotlivé oblasti mých výzkumů spojuje zájem o tzv. landfrýdy. Zjednodušeně lze tento pojem vysvětlit jako organizaci šlechty a měst dohlížející na dodržování práva na určitém území. Mým vůbec prvním výzkumným počinem byla práce na téma Čáslavský landfrýd 1440 až 1453. V rámci doktorského studia jsem se rozhodl pokračovat ve výzkumu pozdně středověkých landfrýdů a zpracovat tentokrát boleslavský landfrýd, v němž začala politická kariéra budoucího krále Jiřího z Poděbrad. Brzy po zahájení výzkumu mě zaujala osobnost Jindřicha Kruhlaty z Michalovic, který se v kraji později stal pravou rukou Jiřího z Poděbrad. Výstupem mého výzkumu posledních generací rodu pánů z Michalovic se stala rigorózní práce a především monografie s názvem „*Poslední páni z Michalovic. Jan IV. (+1435/1436) a Jindřich II. (+1468)*“, která vyšla v roce 2010 v nakladatelství Veduta v Českých Budějovicích. V knize mohou čtenáři nahlédnout do zákulisí „velkých dějin“ husitské a po-

Osobnost – vlast – hodnoty

František Burda, Katedra kulturních a náboženských studií PdF UHK

děbradské epochy. Na osudech jedné panské rodiny sledujeme postupný myšlenkový posun původních obhájců reformy české církve v duchu myšlenek mistra Jana Husa, přes obrat k radikálně protihusitským pozicím až k postupnému růstu schopnosti soužití s českými kališníky.“

A jak se dívá oceněný vědec na úlohu historie v současné společnosti? Středověk může být mnohým vzdálený a jeho výzkum není bezprostředně ekonomicky užitečný. Je tedy potřebný? „Z mého hlediska poskytují dějiny středověku jedinečnou možnost seznámit se s dobou, kdy se formovaly základy současné společnosti, kultury i civilizace. Jako takové si budou vždy zasluhovat naši kritickou, nikoli však přehnaně či zaujatě kritickou pozornost,“ uvedl dr. Beran.

PhDr. Beran se momentálně připravuje k završení disertační práce a současně pracuje na další knize, tentokrát o boleslavském landfrýdu.

V nové knize se opět setkáme s posledním pánem z Michalovic, ale i s dalšími klíčovými postavami tohoto regio-

nu. Publikace má ambice podat celkový obraz landfrýdu v souvislosti se starší českou i evropskou historií této instituce, nahlédnout do regionálních poměrů v boleslavském kraji a sledovat úlohu zdejšího landfrýdu v letech bezvlády po smrti krále Albrechta II. Jako taková by opět měla být vybavena poutavými obrazovými přílohami, mapovým materiálem i podrobnou prosopografií členů landfrýdu.“

A co prozradil lauretát prestižní ceny o svém osobním životě? „Pocházím z Kutné Hory, kde jsem vystudoval místní gymnázium (nyní Gymnázium Jiřího Ortena) a kde nyní bydlím se svojí ženou, které jsem samozřejmě velmi vděčný za trpělivost s mými badatelskými projekty, které ne vždy plně respektují řád rodinného života. Vzácné chvíle volného času trávím rád s rodinou a přáteli, turistikou a poznáváním naší země i manuální prací na zahradě. Vedle historie patří k mým zálibám také příbuzné teoretické disciplíny jako filozofie, kulturní antropologie, politologie, ale i kvalitní žurnalistika.“

Pod tímto poněkud vznešeným názvem se 23. března 2011 odehrála v Objektu společné výuky UHK konference o vzorech vzdělanosti, kterou pořádala Katedra kulturních a náboženských studií PdF UHK v rámci Pedagogických dnů u příležitosti 800. výročí narození Anežky České. Idea konference se snažila dotknout palčivého pocitu, že společnosti jako celku chybí skutečné vzory hodné následování. Katedře se podařilo pozvat velmi reprezentativní přednášející. Průběh konference potvrdil, že nešlo jen o reprezentativnost čistě formální, ale především o exkluzivitu obsahovou.

V úvodní přednášce prof. Petr Piřha nastolil a kriticky uchopil samotnou otázku pojmu a slova vzor a varovně se pozastavil nad hedonisticko-technologickou atraktivitou dominujících vzorových modelů. Vzorovou kvalitou je rozměr moci, úspěchu, majetku, prestiže a proslulosti a také lenosti. Tyto vzorové struktury ve svém důsledku korumpují původní stavovskou čest jednotlivých profesí a přirozeně také profese učitelství.

„Hozené rukavice“ se ujal prof. Jan Sokol. Sama výchova dle něj v sobě nese jistý paradox. Jde o výchovu ke svobodě, avšak metodou výchovy není nechat vše volně, bezcílně plynout. Naopak, směřování k cíli v sobě nese jistá pravidla. Lidé žijí z pozitivních cílů, které vyžadují individuální morálku. Její kód vystihuje již biblická starozákonní maxima „Nepřidáš se k většině“. Člověk individuální morálky se nevyznačuje slepou poslušností k pravidlům, jako individuum usiluje o „hledání nejlepšího“ a při hledání nejlepšího nalézá a osvojuje si ctnost. Vzor je tu ve funkci nikoliv následování, jako spíše ve funkci inspirace, povzbuzení. Zvláště silně je do člověka vtištěn vzor prvního učitele. Pražský arcibiskup Mons. Dominik Duka pojednal o osobnosti a výchově a související výchově k osobnosti. Svou přednášku postavil na paralele 13. století (století Anežčina) se současností. Ve 13. století se rodí dva pilíře vzdělanosti a kultury, katedrála a univerzita. Cílem univerzity je vzdělání a výchova k osobnosti,

což současně znamená výchovu ke svobodě. Osobnost je formována interdisciplinárním kontextem, vědomím souvislostí. Přitom suma vědomostí je tu ve funkci dosažení moudrosti. Arcibiskup se zamýšlí, zdali není nutné znovu promýšlet systém vzdělávání pod zorným úhlem člověka jako osobnosti, tedy člověka moudrého. Moudrost a vzdělání jako moudrost v sobě zahrnuje svobodu a zodpovědnost. Současně dominující životní styl však usiluje o co nejméně starostí, cílem je kvantita za každou cenu, extenze za každou cenu, člověk důvěřuje, že veškeré problémy vyřeší peníze. Ideálem není být moudrý, ale být šťastný, čímž je myšleno být co nejméně zodpovědný. Podle arcibiskupa Duky je třeba v pedagogické práci hledat důvody, pro které vychovávám druhého, a to současně předpokládá i vychovávání sebe samého.

Univerzita opět vítá pražského arcibiskupa Dominika Duku.

Prof. Rudolf Zahradník pojednal o životním, morálním, lidském a profesionálním příkladu Otto Wichterle, který pro prof. Zahradníka znamenal celoživotní milník zásadně proměňující jeho osobní i profesní dráhu. Téměř hmatatelně demonstroval inspirativnost a podněcující atmosféru formativního vztahu učitel-žák. Na prof. Zahradníka navázal doc. Jaroslav Med s přednáškou o inspirující úloze outsidersa, nakladatele Josefa Floriana, který navzdory neobyčejně tíživým životním okolnostem přispěl do kulturního prostředí nejen první poloviny 20. století fenomenální vydavatelskou činností.

Úroveň jednotlivých příspěvků i značný zájem studentů a pedagogů o témata přednášek ukázaly na aktuální potřebu řešit naznačená dilemata současného pojetí vzdělávacího a výchovného procesu.

Prof. Rudolf Zahradník hovořil o osobnosti Otto Wichterle.

Není intelligence jako Business Intelligence

Ivan Soukal a Jiří Tobolka, studenti FIM UHK

Jedním z výsledků úspěšné spolupráce mezi FIM UHK a amsterdamskou School of Economics and Business je česko-nizozemský seminář Business Intelligence 2011 konaný 14. a 15. dubna 2011 na naší fakultě. Cílem bylo předvést aktuální trendy ve sběru, zpracování a využívání firemních dat, ale také setkání se zahraničními kolegy a experty z firemní praxe.

Více než 80 účastníků se věnovalo nejrozličnějším pojmům jako ERP, CRM, integrace, data warehouse, OLTP, OLAP. Díky vynikajícím řečníkům bylo vždy jasné, co je jádrem věci – ziskovost a důvěra jak mezi klientem a firmou, tak uvnitř firmy samotné. Nejzajímavější témata přinesly dle ohlasu publika a délky diskusí prezentace Franka Sniedera (firma CapGemini) a Joopa Pelise (firma Illumni Consulting). První jmenovaný přednesl případovou studii z retailového gigantu Albert Heijn, který je provozovatelem sítě marketů Albert a Hypernova v různých zemích Evropy. Je obdivuhodné, že tento systém dává managementu firmy aktualizované informace v řádu

minut. Zajímavé pro posluchače bylo zjištění, že prý téměř všichni v Nizozemsku nakupují potraviny přes Internet. Druhý jmenovaný prezentoval velmi vyspělý městský informační systém pro veřejnou správu i veřejnost, jenž využívá data z katastrálního úřadu, ze sčítání osob, ale dozvíte se také, kde jsou sportoviště, přípojky energií, svoz odpadu apod. Pro veřejnou správu jsou poté přítomna i podrobnější data např. o národnostním složení v jednotlivých domech, a projekt tedy může sloužit jako systém včasného varování před tvorbou ghett. Pokud si chcete prohlédnout budoucnost integrace informačních systémů veřejné správy, navštivte <http://kaart.almere.nl/Map.aspx>.

Nizozemští studenti v odborné rozpravě.

Univerzita afrikanistickým centrem

Jan Prouza, Katedra politologie FF UHK

Na UHK se 5. a 6. května 2011 uskutečnila prestižní mezinárodní konference VIVA AFRICA 2011 s tematickým podtitulem „Multiple Identities in Postcolonial Africa.“ Jednalo se již o šesté setkání tuzemských i zahraničních afrikanistů, které je v České republice, respektive ve střední Evropě, jedinečnou příležitostí pro prezentaci výsledků výzkumů v oblasti afrických studií. Univerzita Hradec Králové byla hlavním organizátorem letošního ročníku této významné akce.

Na konferenci vystoupilo se svými příspěvky více jak 20 badatelů z různých zemí včetně Česka, Jihoafrické republiky, Velké Británie, Ruska, Francie, Nigérie, Portugalska, Belgie, Maďarska či Polska. Nejvýznamnějším účastníkem konference byl světově uznávaný profesor Robert Thornton z jihoafrické University of the Witwatersrand, který v úvodu přednesl hlavní referát s názvem *Identities, Failed Identities, and Social Ontologies (in Africa)*. Na závěr prvního dne konference proběhlo slavnostní představení hned dvou monografií

s africkou tematikou – nejprve kolektivní monografie z minulého ročníku *Viva Africa – Africa: Power and Powerlessness* (hlavními editory jsou Hana Horáková, Paul Nugent a Petr Skalník) a poté knihy *Můj soused je čaroděj* od Kateřiny Mildnerové. Atmosféru večeru dodalo zambijské stínové divadlo a tanečník Maurice Yeka z Demokratické republiky Kongo. Idea pravidelného setkávání domácích i zahraničních afrikanistů se zrodila před šesti lety na Katedře antropologie a historie Západočeské univerzity v Plzni, kde úspěšně proběhly první tři ročníky konference. V roce 2009 byla tato konference přenesena do Hradce Králové, neboť UHK (konkrétně Katedra politologie Filozofické fakulty UHK) se díky svému navazujícímu magisterskému a doktorskému oboru *Africká studia* stává afrikanistickým centrem České republiky. Od minulého roku se v pořadatelské konferenci *Viva Africa* pravidelně střídají Univerzita Hradec Králové a Metropolitní univerzita Praha.

Špička americké filozofie Robert Brandom přijel na naši univerzitu!

Ondřej Švec, Centrum pro studium jazyka, mysli a společnosti FF UHK

Odborné činnosti filozofů z UHK se dostalo mimořádného ocenění v podobě návštěvy světově proslulého amerického filozofa profesora Roberta Brandoma. Ze svého rozsáhlého díla pronesl 23. května 2011 tento přední současný myslitel k hradeckým studentům přednášku, jež byla na univerzitě spojována s velkým očekáváním. Profesor Brandom přijel na Filozofickou fakultu UHK díky aktivitám interdisciplinárního Centra pro studium jazyka, mysli a společnosti (LMS Centrum), které je jedním z fakultních výzkumných středisek a jež pravidelně organizuje přednášky mimořádných osobností.

Prof. Robert Brandom působí na University of Pittsburgh ve Spojených státech a v očích mnoha filozofů náleží k nejpodnětnějším americkým myslitelům současnosti. Mj. přispěl k prosazení analytického či racionalistického pragmatismu jako nového paradigmatu ve filozofii mysli a jazyka. Díky Brandomově originální syntéze podnětů čerpaných nejen z klasických pragmatistů, jako jsou Peirce, James

a Dewey, ale také z úvah natolik rozličných myslitelů, jakými byli Hegel, Heidegger, pozdní Wittgenstein či Rorty, se „pragmatistický obrat“ stává nedílnou součástí dřívějšího „obratu k jazyku“ a postupně vytlačuje tradiční model mysli jako niterné re-representace skutečnosti. Ve své hradecké přednášce R. Brandom naznačil možnosti reaktualizace klasického německého idealismu (zejména Kantova a Hegelova) pro překlenutí zdánlivého rozporu mezi pragmatismem a racionalismem.

Přednášku následovala více než půlhodinová diskuse o Brandomově pojetí jazykových her a jeho kritickém navázání na Wittgensteinův pragmatismus, kdy přednášející musel obhájit svou pozici před početným publikem složeným nejen z pedagogů a studentů FF UHK, ale také ze zájemců o filozofii z řad hradecké veřejnosti, jakož i z filozofů a lingvistů, kteří do Hradce Králové přijeli z jiných univerzit s cílem vyslechnout si pečlivě formulované teze tohoto předního amerického myslitele.

Osobitý americký filozof prof. Robert Brandom.

Docentka Věra Němečková.

Nová docentka UHK doc. PhDr. Věra Němečková, Ph.D.

Redakce Zpravodaje UHK

Rektor Univerzity Karlovy prof. Václav Hampl jmenoval k 1. květnu 2011 dr. Věru Němečkovou docentkou pro obor Pomocné vědy historické. Jmenovaná úspěšně obhájila na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze habilitační práci *Nález mincí a slitkového stříbra z Černožic: Peníze posledních Přemyslovců a počátky české grošové měny*. Před vědeckou radou FF UK proslovila habilitační přednášku s názvem *Česká numismatika na rozcestí*, ve které hodnotila dosavadní vývoj oboru, reflektovala současné problémy a nastínila možná řešení.

Pro doc. Němečkovou byla habilitace na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze náležitým úkolem zejména z hlediska vytvoření příznivějších podmínek dalšího vývoje Katedry pomocných věd historických a archivnictví FF UHK, v jejímž čele stojí. Věří, že nyní budou další habilitace rychle následovat u kolegů, kteří již mají mnoho práce za sebou. V poslední době ji velmi potěšilo uznání členů České numismatické

společnosti, kteří jí u příležitosti 55. výročí založení pobočky v Hradci Králové udělili vyznamenání za zásluhy o numismatiku, jíž se dlouhodobě věnuje. Toto vyznamenání je pojímáno jako celostátní a je udělováno pouze při významných výročích organizace; doc. Němečková je jeho dvanáctou držitelkou. V posledních letech publikovala monografii *Naše měna a peníze v zasetí politiky 1938-1947: o československé měnové reformě 1945* a je rovněž spoluautorkou knihy *Nález mincí a slitkového stříbra z Černožic: Peníze posledních Přemyslovců a počátky české grošové měny*.

Doc. Němečková se chce nyní více zaměřit na některé další pomocné vědy historické, neboť jsou dle jejích slov klíčem k novým možným objevům i v tématech zdánlivě badatelsky zvládnutých. Hodlá se proto více věnovat historické metrologii, která s numismatikou úzce souvisí, nebo naopak genealogii, kterou považuje za přirozený most mezi námi a životem našich předků.

Rektor Univerzity Hradec Králové finalistou soutěže Manažer roku 2010

Redakce Zpravodaje UHK

Za účasti vedení Královéhradeckého a Pardubického kraje byli 7. června 2011 v Golf resortu Kunětická hora představeni úspěšní manažeři svých krajů. Byl mezi nimi i rektor Univerzity Hradec Králové doc. Josef Hynek, jenž se stal finalistou soutěže Manažer roku 2010. Cílem soutěže Manažer roku je vyhledávat významné osobnosti managementu v České republice a ocenit jejich osobní přínos k výkonnosti firem a celé ekonomiky. Nominace i finálová pozice rektora Hynka jsou pro Univerzitu Hradec Králové dalším z dokladů kvalitního řízení jejího rozvoje.

Doc. RNDr. Josef Hynek, MBA, Ph.D., (45 let) náleží k zakládajícím členům Fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové, na jejímž formování a rozvoji se až do roku 2008 jako člen nejužšího vedení podílel. Zásadním způsobem přispěl zejména k mezinárodní orientaci fakulty a úspěšnému rozvoji spolupráce akademické a podnikatelské sféry. Stejně prin-

cipy prosazuje v posledních třech letech i jako rektor celé univerzity.

V roce 2010 prosadil dokončení procesu restrukturalizace univerzity založením Přírodovědecké fakulty a Ústavu sociální práce UHK, a to při současné integraci a zefektivnění klíčových procesů v rámci celé vysoké školy. Založením nových součástí došlo nejen k žádoucí specializaci studia, nýbrž také k otevření zcela nových příležitostí v oblasti vědy, výzkumu a spolupráce s praxí. Doc. Hynek se systematicky věnuje vytváření a posilování kontaktů s institucemi v zahraničí. Byl dlouholetým členem národního týmu expertů pro program Leonardo da Vinci a v letech 1999 až 2000 působil jako expert DG XXII Evropské komise v Bruselu pro hodnocení projektů tohoto programu. Již jako děkan FIM UHK založil a uvedl do života stipendijní program pro studenty ze zemí, které jsou postiženy válkou, živelnými pohromami či dalšími problémy (Irák, Afghá-

Docent Josef Hynek (první zleva) přebírá v paláci Žofín ocenění finalisty soutěže Manažer roku 2010.

nistán, Pákistán, Bělorusko atd.). Každý rok jsou ve spolupráci s organizací Člověk v tísni dva studenti z vybrané země přijati ke studiu na FIM UHK. Manažerské dovednosti doc. Josefa Hynka byly oceněny v roce 2008 společností Microsoft v rámci projektu Heroes Happen Here, kdy se stal jednou ze čtyř osobností z celého světa, které byly představeny na slavnostním ceremoniálu v Los Angeles ve Spojených

státech amerických. V letošním roce se stal finalistou soutěže Manažer roku 2010.

Své manažersko-organizační schopnosti podložené odbornou kompetentností i přirozenou autoritou využívá ve prospěch univerzity i v množství veřejných aktivit – mimo jiné je již páté volební období zastupitelem ve Vysokém Mýtě, kde se svojí rodinou žije.

Jak se studuje znevýhodněným na vysokých školách?

Lucie Misařová, středisko Augustin Poradenského centra UHK

Vysokoškolského titulu mohou dosáhnout i studenti se zdravotním postižením. Královéhradecká univerzita prostřednictvím střediska podpory pro studenty se specifickými potřebami Augustin, jež je součástí Poradenského centra UHK, pomáhá dvacítce z nich, kteří mají sluchové či zrakové omezení, jsou na vozíku nebo trpí poruchami učení. Kromě podpory v podobě asistenčních služeb, digitalizace a tlumočení rozvíjí i technické zázemí a pořádá osvětové akce. Například na základě finančního příspěvku nadace Světluška bylo možné podpořit bezbariérovost univerzitního prostředí dvěma hlasovými majáčky a digitálním záznamníkem. Zajímají vás postřehy studentů se zdravotním postižením? Setkávejte se s nimi a nevíte, jak k nim máte přistupovat? Tak právě pro vás je určen videozáznam studentské konference „Slasti a strasti studentů VŠ se zdravotním postižením“, kterou uspořádalo 16. března 2011 středisko Augustin. Přednášek se ujali přímo studenti se zdravotním

postižením. Zazněl např. příspěvek Jaroslava Milicha, neslyšícího studenta oboru učitelství 1. stupně, který se věnoval významu tlumočení během studia. Lukáš Treml, nevidomý student speciální pedagogiky, zmínil architektonické i informační bariéry. Na potřebu jejich odstraňování upozornila i Kateřina Jirsová, studentka speciální pedagogiky. Setkání završil Jan Meca, student ČVUT, který nad rámec tematického vymezení semináře otevřel otázku poruch učení, jež je v souvislosti s vysokoškolským studiem nastolována již méně často. Na čem se však shodli všichni přednášející, je význam komunikace, podpory a hledání řešení. I studenti se zdravotním postižením mohou úspěšně reprezentovat univerzitu. Důkazem toho je Lukáš Treml, který se stal absolutním vítězem v literární soutěži v rámci konference INSPO 2011. Lukáš vytvořil příspěvek na téma Mobilizace pracovních sil. Zájemci si mohou přečíst celé znění povídky na webových stránkách: <http://www.helpnet.cz/inspo>.

Už máš svoje univerzitní triko?

Trika všech druhů jsou spolu s ostatními propagačními předměty UHK v prodeji v nakladatelství Gaudeamus v Objektu společné výuky univerzity (Hradecká 1227, Hradec Králové).

Univerzita publikující

Z PUBLIKACÍ NAŠICH UČITELŮ

**doc. Ing. Vladimír Bureš, Ph.D.,
Katedra informačních technologií FIM UHK
Bureš, Vladimír. Systémové myšlení
pro manažery.**

Praha: Professional Publishing, 2011, 1. vydání,
264 stran, ISBN 978-80-7431-037-9.

Systémové myšlení představuje specifický pohled na svět, který se snaží respektovat a překonávat jistá omezení našeho každodenního „běžného“ myšlení a který se snaží rozvíjet způsob, jakým vnímáme realitu kolem nás. Cílem knihy je proto blíže představit a nabídnout systémové myšlení jako nástroj

nebo techniku, která umožní lépe pochopit řešené problémy a někdy dokonce problémům preventivně předcházet. Odbornou manažerskou komunitou byl rozpoznán potenciál aplikace systémového myšlení v praxi již v minulosti. Kniha s touto tematikou je ovšem v českém jazyce prozatím poskromnu. Z tohoto důvodu vznikla tato kniha jako výstup vědeckého projektu Grantové agentury České republiky SMEW - Inteligentní prostředí na pracovištích. V první části jsou v několika kapitolách představeny základní principy systémového myšlení. Popsány jsou například rozdíly mezi mechanistickým a systémovým přístupem, historický vývoj systémového myšlení nebo charakteristika základního pojmu – systém. Druhá část je věnována vybraným systémovým vědám a teoriím. Velmi stručně jsou popsány ty z nich, u nichž je zřejmá jejich použitelnost v podnikovém managementu. Třetí část knihy následně nabízí přehled vybraných systémových metod, technik a nástrojů, které je v podnikové praxi možné využít. Představeny jsou tak vybrané diagramy pro modelování systémové dynamiky, simulační software nebo systémové archetypy. Hlavním účelem knihy je podpořit tzv. učení se s dvojitou smyčkou, tzn. ukázat, že systémové myšlení umožňuje lépe utvářet naše mentální modely, a tím lépe chápat svět kolem nás a docházet tak k lepším rozhodnutím.

**doc. PhDr. Jan Klíma, Katedra politologie FF UHK
Klíma, Jan. Madeira.** Praha: Libri (SHS), 2011,
103 strany, ISBN 978-80-7277-497-5.

V dalším svazku zavedené ediční řady Stručná historie států pražského nakladatelství Libri předkládá přední český znalec portugalsky mluvících zemí z Katedry politologie Filozofické fakulty UHK historii důležité součásti Makaronésie (řetězu archipelagů od Azor po Kapverdy). Ačkoli souostroví Madeira tvoří politickou i kulturní součást Portugalska, jeho vývoj historii „mateřské země“ nekopíroval. Atlantský oceán přinášel ostrovanům mnoho nebezpečí, ale také mnoho podnětů z Evropy – zejména z oblastí britského vlivu, z Afriky i z Ameriky; Madeirané se naopak podíleli na osídlování Brazílie, Angoly, ale i antilských ostrovů. Otevřený prostor oceánu formoval i otevřenou madeirskou povahu. Po staletích úsilí o pouhé přežití se obyvatelé Madeiry a Porto Santa relativně nedávno dočkali prosperity a rozsáhlé politické autonomie. Madeira proslula nádhernou přírodou, příjemným podnebím, dokonalými službami a skvělými podmínkami pro všechny typy turistiky se v poslední době stala také pro Čechy jednou z nejpřitažlivějších dovolenkových destinací. Jak je v ediční řadě pravidlem, kromě přehledu vývoje obsahuje kniha také encyklopedické heslo, v němž kromě základních údajů dominuje přehled turistických atraktivit, seznam a vysvětlení zkratk, slovníček pojmů, bibliografickou poznámku a další praktické informace.

**PhDr. Jan Mervart, Ph.D., Historický ústav FF UHK
Mervart, Jan. Naděje a iluze. Čeští a slovenští
spisovatelé v reformním hnutí šedesátých let.**
Brno: Host, 1. vydání, 2010, 376 stran,
ISBN 978-80-7294-402-6.

Kniha odkrývá komplikované vztahy českých a slovenských komunistických spisovatelů se stranickým establishmentem v letech 1963-1968. Autor se zaměřuje na jednotlivé kauzy, jež je možno považovat za neuralgické body tehdejší oficiální kulturní politiky i za neoddiskutovatelné předpoklady

reformního procesu Pražského jara 1968. Na jejich pozadí současně sleduje myšlenkový vývoj reformně smýšlejících spisovatelů. Zaznamenává proměny jejich postojů vůči aktuální politice stranického vedení Antonína Novotného i Alexandra Dubčeka. Pojetí knihy přesahuje ryze národní vymezení tématu a soustředí se na rozdíly v přístupu slovenských a českých spisovatelů k vlastním politickým elitám. Nabízí tak odpověď na otázku po příčinách odlišné povahy společenských procesů v obou částech republiky na konci šedesátých let. Autor se nicméně vymezuje vůči zažitému schématu založenému na české „demokratizaci“ a slovenské „federalizaci“ a usiluje o zachycení vnitřní logiky liberalizačního procesu, která byla v českých zemích a na Slovensku determinována odlišným historickým i kulturním vývojem.

PhDr. Martin Šandera, Ph.D.,
Historický ústav FF UHK
Šandera, Martin. Hynce Ptáček z Pirkštejna. Opomíjený vítěz husitské revoluce.
Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 1. vydání, 2011, 200 stran, ISBN 978-80-7429-132-6.

Období mezi bitvou u Lipan a dobou poděbradskou bývá nazýváno jako jakýsi mezičas mezi dvěma z vrcholných period naší minulosti. Kniha Martina Šandery přispívá tak trochu k rehabilitaci této zajímavé a pohnuté doby. Hynce Ptáček z Pirkštejna, český kališnický šlechtic, neúnavný organizátor české politiky těchto let, je v knize

představen jako opomíjený vítěz husitské revoluce, muž, který převedl české země z chaosu a rozkladu veřejné moci po letech husitských bouří k nové konsolidaci. Ta je dnes spojena se jménem Ptáčkova pokračovatele, „husitského krále“ Jiřího z Poděbrad. Jak však kniha M. Šandery přesvědčivě dokazuje, základy této nové moci, jež se dokázala prosadit a dát Čechům pevnou vládu a řád, položil „východočeský král“ Hynce Ptáček. Právě on byl architektem landfrýdní organizace, která dokázala stmelit české kraje do efektivních a akceschopných jednotek, právě on stál za dosažením kompromisu v náboženských otázkách na bouřlivých jednáních mezi umírněným a radikálním křídlem husitského hnutí. Živý a poutavý životopis českého šlechtice a bytostného politika má širší dosah, můžeme jej totiž číst také jako dramatický zápas o výsledek husitské revoluce.

PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D., Katedra pomocných věd historických a archivnictví FF UHK
Vojtíšková, Jana. Písemná komunikace mezi českými královskými městy v době předbělohorské na příkladu Nového Města pražského a polabského pětíměstí. Praha: Scriptorium, 1. vydání, 2011, 344 stran, ISBN 978-80-87271-33-9.

Předkládaná monografie, vycházející zejména z práce disertační, se zaměřuje na osvětlení jedné z důležitých stránek fungování české stavovské společnosti v předbělohorském období – na vzájemnou komunikaci mezi subjekty, které tuto

společnost (resp. její sociálně politickou strukturu) tvořily. Konkrétně je věnována komunikaci mezi královskými městy. Těžiště práce spočívá v rozboru dochované korespondence Nového Města pražského s městskými adresáty v Českém království, v zemích České koruny i mimo ně a zvláště pak v rozboru novoměstské korespondence s jednotlivými městskými obcemi polabského pětíměstí, jmenovitě s Českým Brodem, Kolínem, Kouřimí, Kutnou Horou a Nymburkem. Tato pramenná sonda je doplněna o výzkum doložené korespondence adresované ze sledovaných polabských měst do Nového Města pražského a o zkoumání vzájemných kontaktů mezi Českým Brodem, Nymburkem a Kolínem. Důvodem pro tento postup byla snaha o systematický a detailní rozbor skupiny relevantních pramenů, jejichž zhodnocením bylo možno dospět k řadě zobecňujících závěrů. Kniha tak přináší informace o prostředí a okolnostech vzniku městských misivů (listů poselacích), o osobách či institucích z městského prostředí, jichž se dotýkaly řešené záležitosti, o městských poslech, kteří komunikaci doručováním zásilek především zprostředkovali, a v neposlední řadě se zabývá i otázkou přijímání korespondence, její soudobé interpretace a též sledování obsahové skladby projednávaných záležitostí. Takto komplexně je problematika meziměstské komunikace v českých zemích nahlížena vůbec poprvé.

Publikace vydávané Univerzitou Hradec Králové či z pera jejích zaměstnanců jsou dostupné v nakladatelství Gaudeamus UHK a v Distribučním centru FF UHK. Podrobná nabídka je k dispozici na www.uhk.cz.

Naši Newyorčané nám rozumějí

Ondřej Tikovský, kancléř UHK; Zuzana Hametová, rektorát UHK

Vizuální styl Univerzity Hradec Králové mohli v uplynulých týdnech obdivovat návštěvníci Českého centra v New Yorku. V Bohemian National Hall na Horním Manhattanu do 26. května 2011 probíhala výstava Nový (z)boží 2010! / New G(o)ods 2010!, která představila díla vybraná

v rámci soutěže o Národní cenu za studentský design 2010. Právě s vizuálním stylem Univerzity Hradec Králové se této soutěže zúčastnili jeho autoři, mladí grafičtí designéři Jiří Toman a Michal Kukačka. Jiří Toman se také na přípravách celé výstavy v Českém centru v New Yorku podílel. Na samotné vernisáži byl vedle vítězného interaktivního svítidla „Tvor“ autora Jindřicha Vodičky jednotný vizuální styl královéhradecké univerzity jediným z děl, jemuž byla také věnována autorská prezentace s diskusí.

Jiří Toman k výstavě dodává: „Výstava jako taková byla úspěšná díky profesionální práci ředitelky centra Pavly Niklové. S potěšením mohu podat zprávu, že vizuální styl Univerzity Hradec Králové se v New Yorku setkal s velmi kladným přijetím! New York byl pro mě dozajista cennou zkušeností. Jsem rád, že jsem mohl pomoci s přípravou výstavy, která prezentuje český studentský design na tak prestižním místě, ja-

kým je newyorská Bohemian National Hall. Ukázalo se, že vystavená díla snesou srovnání s tím nejlepším, co ve světě vzniká – vážně! Návštěvníci výstavy v diskusi vyjadřovali příjemné překvapení nad tím, že se studentský design univerzitního vizuálu mohl díky kvalitně připravené otevřené soutěži dostat i do fáze realizace, a to v tak širokém rozsahu aplikací. A za to patří velký dík Univerzitě Hradec Králové!“

Jednotný vizuální styl královéhradecké univerzity vznikl na základě otevřené soutěže konané v roce 2009. Vítězný návrh, jehož součás-

tí je písmo Gradec, pro univerzitu exkluzivně navržené Jiřím Tomanem, vybrala komise složená z odborných autorit v oblasti grafického designu a zástupců univerzity, a to z více než 200 návrhů. Od roku 2010 Univerzita Hradec Králové využívá tento vysoce funkční, esteticky kvalitní, mladistvý a hravý design a postupně jej zavádí ve všech oblastech své komunikace. Na základě amerických ohlasů na univerzitní vizuální styl nyní nabývá nového obsahu i jedno z našich žertovných hesel: „UHK – ou jé!“ Univerzita je hrdá na skutečnost, že její výraz vychází ze špičkové grafiky mezinárodní úrovně.

Ukázka z newyorské expozice.

Nový (z)boží 2010! / New G(o)ods 2010!

Vytáhni se s účtem
od Spořky!

UNIVERSAL MUSIC GROUP

ČESKÁ
SPŮRITELNA
Jsme Vám blíž.

Chceš účet úplně zdarma, kam ti budou chodit peníze za brigády i kapesné? Založ si Osobní účet České spořitelny Student a můžeš třeba zdarma vybírat peníze ze všech našich bankomatů, které jsou opravdu na každém rohu. Získáš i přehledné internetové bankovníctví, kde budeš mít vše jednoduše pod kontrolou. Můžeš mít také platební kartu, kterou můžeš používat i v zahraničí. K tomu všemu máš každý rok příspěvek 200 Kč na svou ISIC kartu. Přijď co nejdřív na kteroukoliv naši pobočku.

Další výhody k tvému účtu na studentmusic.cz

Poslední deska
The Black Eyed Peas – The E.N.D.
právě teď v obchodech.

ZPRAVODAJ UHK – informační zpravodaj Univerzity Hradec Králové, vychází zpravidla čtyřikrát ročně. Zapsán do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 15365. Toto číslo vyšlo v červnu 2011. Elektronické vydání a archiv starších čísel na adrese: www.uhk.cz/uhk/zpravodaj. Uzávěrka příštího čísla je 9. září 2011. Příspěvky zasílejte elektronickou poštou na adresu zpravodaj@uhk.cz.

Redakční rada: PhDr. Ondřej Tikovský, Ph.D., (šéfredaktor),
Mgr. Zuzana Hametová, doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc.,
doc. PhDr. Jana Ondráková, Ph.D., Ing. Věra Palánová,
Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D., Ing. Petr Exner,
doc. PhDr. Vladimír Koblížek, Ph.D., Mgr. Václav Víška, Ph.D.

Redakční rada si vyhrazuje právo na krácení příspěvků.
Fotografie: archiv Zpravodaje UHK, Věra Palánová (s. 25), Pavel Sůva (s. 10), Jiří Toman (s. 40, 41), David Taneček (s. 29), Michal Zámečník (s. 4, 9, 17, 20, 30), Karel Horáček (s. 27), tiskový odbor Ministerstva spravedlnosti ČR (s. 12) a archivý příspěvatelů čísla (s. 19, 24, 33).

Grafická koncepce: Jiří Toman a Michal Kukačka
Sazba a tisk: Remarque studio a.s., Hradec Králové